

Herren har gjort store ting for os

Så vidt jeg ved, siges det aldrig i Ordet, at et menneske har gjort store ting for Herren, men det siges ofte, at Herren har gjort store ting for mennesker. I Salme 126 siger de, der er helt fortumlede af glæde over, at de kan drage hjem fra fangenskab i Babel: »Herren har gjort store ting for os, og vi blev glade.« De havde været komplet magtesløse uden nogen indflydelse over deres egen situation, men Herren havde grebet ind – og nu var de frie!

Forudsætningen

Man hører ofte sagt, at hvis Herren skal gøre store ting, så må vi have tro dertil. Før jeg kommenterer denne påstand, vil jeg sige, at skal Guds kraft udfolde sig helt, må vi være magtesløse. Grunden, til at der ikke sker store ting, er næppe, at menigheden mangler tro, snarere at den er for stærk.

De største ting, der berettes om i Skriften, gjorde Gud, da hans folk var i dybeste afmagt. Israel blev ført ud af Ægypten, ikke i kraft af sin vældige tro, thi den var yderst svag, men i kraft af, at Gud gjorde Faraos afmægtig, da han syntes allerstærkest, og forløste sit folk, da det var allersvagest. Hans kraft udfoldede sig helt i det udvalgte folks afmagt, kraftsløshed og svaghed.

Derfor er det umuligt at rose folket for det store, der skete; man kan end ikke rose det for dets »vældige tro«.

På samme måde da Herren førte sit folk hjem fra Babel. Kyros var blevet herre over verdensriget, og hans magt forekom uindskrænket. De bortførte havde ikke skygge af chance for at gøre sig fri; men Herren greb ind; han indgav det i Kyros' hjerte at lade enhver, der ville, drage hjem. Da det udvalgte folks magt var helt brudt, greb Gud ind og udfoldede sin visdom og kraft.

Gud har ikke brug for vor styrke; den er en hindring for ham og for os selv. Alligevel slipper vi den nødtigt; vi holder ikke af at være komplet magtesløse; det er nu rart at have noget at støtte sig til – indflydelse – anseelse – gode forbindelser – en fast vennekreds – eller støttekreds – sikre fremtidsudsigter – penge en loyal organisation – helst så lidt risiko som overhovedet muligt!

Hvem tænker på, at alt dette er hindringer for Gud! Hvem tænker på, at troen lider skade, når den sikrer sig og støtter sig til magt under den ene eller anden form. Når vi har magt over vore forhold, har Gud ingen interesse i at åbenbare sig.

Det var for de syge og svage, Herren

åbenbarede sig, de små og oversete, dem, der intet var og selv vidste, at sådan forholdt det sig. Men de indflydelsesrige og store, de ansete og ærede, dem gik han forbi. Han er den samme i dag; også i dag udvælger han det, der intet er.

Det sværeste for os alle er at erkende i vort indre, at vi intet er. Det er så nemt at sige det, og det er så trist at høre på, når det bliver sagt, fordi det nu engang skal siges. Men når det ikke siges, fordi det hører med til en pæn udlægning af Skriften, men bliver sagt af en, der virkelig er et intet, da sænker den dybe stilhed sig over sjælens, thi i denne intethed sporer man tydeligt Gud. Det er nemlig farligt at have magt over den sandhed, at man er et intet; den, der virkelig er blevet til intet, har naturligvis ingen magt over sandheden derom, thi i så fald var han jo ikke et intet.

Som før sagt holder ingen af os af denne intethed; vi søger ikke gerne vort nulpunkt, hellere nogle højdepunkter; derfor handler Herren underligt med os, og det gør han for at velsigne os; han berøver os al vor støtte, hvad enten vi finder den i vor egen retskaffenhed, karakterstyrke og helhjertethed, eller vi har gjort os afhængige af bestemte ydre støttepunkter. Så har vi »kun« Gud. Og det er netop det, der er forudsætningen for, at Gud kan åbenbare sig for os som Gud! Her kan hans kraft udfolde sig helt, hvad enten det gælder den overstrømmende nåde, der opleves aldeles overvældende, når synden og fordærvet i ens eget liv ses i al dets hæslighed, eller det gælder at skaffe os hjælp, hvor al hjælp synes udelukket.

Nogle eksempler

Den kendte salme: »Jeg løfter mine øjne til bjergene« (Salme 121) beskriver en situation, hvor salmisten føler sig ude af stand til at klare det, der ligger foran ham. Han vil gerne begive sig på vej til Jerusalem, men vejen går over uoverstigelige bjerge, og han spørger: »Hvorfra kommer min hjælp til denne vandring? Jeg kan umuligt komme over dem, jeg kan ikke overkomme de store besværligheder, anstrengelser og vanskeligheder. Færden over bjergene er mig alt for farefuld!« Da lyder hans eget svar: »Fra HERREN kommer min hjælp, fra himlens og jordens Skaber!« Han kan ikke i egen kraft, men han kan i Herrens kraft! Det siger han stille til sin egen tanke og sjæl. »Jeg kan ikke – jeg kan alligevel, thi Herren er min hjælp!«

Han er himmelens og jordens og disse bjerges Skaber; de er ikke uoverkommeli-

ge for ham. Begynd derfor vandringen i total svaghed og afmagt, så vil Herren være din kraft. »Din fod vil han ej lade vakle, hvor vakkelvorn den end er – ej blunder han, når du er så træt, at du ikke orker mere, han bevarer dig i træthed. Det er virkelig HERREN, der bevarer dig, tænk på det – HERREN, den evige, almægtige Skaber, som du tilhører. HERREN bevarer din udgang, nu du begiver dig af sted i tillid til ham og i fuldkommen hjælpeløshed, og din indgang, når du ved hans kraft og visdom går ind i Jerusalem!«

Hvor mange har ikke med undren erfare det! Det er en beskrivelse af Paulus' hverdag – sådan havde han det, sådan arbejdede han, sådan erfarede han, at Kristi kraft udfoldede sig helt i hans magtesløshed.

Men du kæmper sikkert imod din afmagt og forsøger at samle i hvert fald så tilpas megen selvtillid, styrke og anseelse, at du dog gælder for noget. Se hellere kendsgerningen i øjnene: du er svagere, end du bryder dig om at være – svagere, end du ønsker at være – du er netop et intet! Giv Guds Ånd tid til at tale ud med dig herom, så du kan lære Kristus bedre at kende som dit liv, din visdom, din kraft!

Da de var kommet hjem fra Babel, ville de genopføre templet, og Zerubbabel var leder af arbejdet. Det stødte snart på et bjerg af vanskeligheder og modstand. Det så håbløst ud. Aldrig ville templet blive genrejst. Den lille flok havde simpelt hen hverken kræfter, mod eller midler til det. Modstanderne var alt for mægtige. Da kom der bud fra Himmelen med disse vunderlige ord til Zerubbabel: »Ikke ved magt og ikke ved styrke, men ved min Ånd, siger Hærskarers HERRE« (Zak. 4,6). Så var det jo godt, at de hverken havde magt eller styrke! Hvor frygteligt, om de havde haft det! Og der blev videre sagt: »Hvem er du, du store bjerg? For Zerubbabel skal du blive slette!« Det store bjerg skulle ved Guds Ånd forsvinde for lille Zerubbabel, og han skulle få lov at lægge slutstenen, når templet var færdigt, medens der blev råbt: »Nåde, nåde over den.«

Der skulle råbes »nåde, nåde«, når topstenen blev lagt, thi alle kunne klart se, at det var alene Guds nåde, der havde skabt det store værk. Guds nåde eller Guds kraft er det samme, og begge betegnelser udtrykker, at der ikke er nogen menneskelig fortjeneste eller menneskelig kraft med i foretagendet.

Det er vanskeligt for os at acceptere, at vor kraft og foretagsomhed, vor energiske indsats og beslutsomhed kan være en hin-

dring for Guds nåde og kraft, for Guds Ånd. Det er ikke let for kød og blod at befinde sig vel til mode i svaghed, kraftesløshed, angst og intethed. Men Paulus lærte det. Derfor virkede Guds kraft så overmåde i hans liv og tjeneste.

Disse eksempler, der kunne suppleres med mange flere fra Skriften, understreger, at Gud, der skabte ud af intet, også fortsat virker og udfører sit værk ud af intet.

Troens væsen

Det hører med til selve troens væsen, at den intet andet har at holde sig til end netop Gud, og det vil atter sige: Gud, således som han har åbenbaret sig i Kristus i sit ord.

Abraham havde intet andet end, hvad Gud havde sagt til ham. Moses befandt sig i en aldeles håbløs situation, men Gud havde sagt til ham, at han skulle gå til Fa-

rao og føre folket ud. Troen og magtesløsheden hører altså uløseligt sammen.

Men magtesløsheden indebærer den fare, at den magtesløse resignerer og giver op. Det kaldes i Bibelen en bedrøvelse til død. Man sukker og trækker på skulderen – man er bedrøvet og giver op! Og man henviser til, at nu har man troet i så mange år, og der er dog ikke sket nogen forandring! Abraham måtte i øvrigt vente mange år og tro med håb imod håb, men han resignerede ikke, selvom han begik nogle fejltrin i mellemtiden.

Bedrøvelsen til døden er den magtesløses værste fristelse; den kan endda antage fromme former – man synes, man er så umulig, så håbløs, så gennemforvendt, så selvcentreret, at Gud med rette opgiver at frelse, forløse og føre frem til målet – man synes ikke, man kan blive ved at komme til Gud med det samme problem, den samme svaghed, det samme fald – og så giver man op i en »from« bedrøvelse til

død – man vil jo ikke være usand, siger man, og glemmer, at Gud er rede til at tilgive 70 gange 7 på samme dag, og at det er sandheden om Gud!

Mørkets magter vil gerne udnytte vor magtesløshed til deres fordel. De kaster mismod, håbløshed, træthed, depression, fortvivlelse og forargelse ind over sjælen, og det er virkelig en kamp at stå fristeren imod med al hans løgn og list. Men troen kæmper sig igennem i kraft af Guds uendelige trofasthed og barmhjertighed, og en dag udbryder den: »Gud har gjort store ting for mig, og jeg er så glad!«

Men om det i andres øjne ser så stort ud, er ikke sikkert, thi det drejer sig ofte om problemer, der i den store sammenhæng er små, men som for vedkommende, der stod med problemerne, var store. Derfor tales der ikke meget om dem, og der skal ikke tales for meget, thi da åbner vi døren for de store ord, og de har slet ingen plads, hvor Gud har gjort store ting.

Og vi blev glade

Det er vel værd engang imellem at erindre om, at evangeliet er et godt og glædeligt budskab, og at dets slutmål er at gøre os evigt salige og glade. Det fører os til en tilværelse i alle evigheder, hvor der ikke fældes nogen tåre (det skulle da være glædestårer!), ikke lyder noget skrig, og hvor frygt, bekymring og uro ikke kendes, fordi den fuldkomne kærlighed hersker uindskrænket. Denne salighed, som vi slet ikke kan fantasere os til her i forberedelsesfasen, lignes flere gange ved et gæstebud, der aldrig får ende, en bryllupsfest uden skygge af ængstelse. Hvis *dronningen af Saba* var ved at tabe næse og mund, da hun oplevede, hvorledes det gik til ved kong Salomons hof, da er det ikke for meget at sige, at vi må have helt nye legemer, opstandelseslegemer, for at kunne rumme den glædesfylde og betagelse, der da bliver os til del.

Vi skal møde vor Herre og Frelser ansigt til ansigt; han vil tage så godt imod os, at vi ikke ved andet end at kaste os ned for hans fødder og begynde på den tilbedelse, som aldrig tager slut. Han vil tale ord til os, der er så gode, at vi næsten ikke tør tænke på det nu af frygt for, at det er for godt til at være sandt, thi her i livet er det jo så svært for os allesammen at komme bort fra tanken på, at man må gøre sig fortjent til det gode. Vi skal kende og forstå, således som vi nu selv er kendt; da udvides vort perspektiv, så vi klart indser, hvor vidunderligt viist og kærligt Gud har styret alting, såvel småfluglens fald som de uforståelige hændelser, der besværede os,

medens vi endnu gik hernede i al vor begrænsning – og denne indsigt vil give vor taksigelse og tilbedelse så dyb en klang og tone, som den aldrig havde eller kunne få her i livet. Vi skuer lys i hans lys og jubler af glæde!

Vi skal møde alle dem, der gik forud for os, møde dem og alle Herrens udvalgte for aldrig mere at skilles fra dem. Hvad det vil sige at sidde til bords med *Abraham, Isak og Jakob*, kan vi kun meget svagt forestille os nu. *Moses* er der også, *Josva, David, Elias og Elisa, Peter, Paulus og Johannes, Luther, Brorson, Søren Kierkegaard* – ja, ikke een savnes, men du glæder dig nok allermost til at møde dine egne elskede, som brød op for dig for altid at være sammen med Herren. Hvilket møde, hvilket gensyn! Ingen kan forestille sig glæden. Sandelig: »Herren har gjort store ting for os, og vi blev glade – vi var som drømmende – vor mund fyldtes af latter!«

Du kender hver eneste af dem med det samme og bliver aldrig træt i mindste måde af samværet med dem omkring Herren. Ikke to er ens, hver eneste er sig selv, derfor hersker den fuldkomne harmoni i en rigdom på variation, thi der er ingen selvhævdelse. »Med venner i lys vi tale,« men vi diskuterer intet, thi intet er uklart.

Dog lad mig standse i tide med at tale om opstandelseslivet, at ikke jeg fortaler mig, thi hvad kan jeg egentlig vide om det, når intet øje har set det, intet øre hørt det, og det aldrig er opkommet i noget menneskes forstand.

Og vi blev glade

Men vi skal ikke vente på glæden til hin dag; vi kender allerede noget til den under vor pilgrimsvandring imod hjemmet derhjemme. Ligesom alt, hvad vi nu kender, kun er brudstykkevis, således er også vort kendskab til evangeliets glæde brudstykkevis – men den forsmag, vi har på den fuldkomne og evige glæde, er så salig, at den er vort livs egentlige kraft.

Der er blot det ved glæden her i livet med Herren, at den altid går hånd i hånd med en vis bedrøvelse. Vel hersker glæden altid, hvor Herren hersker, men den afstemmes med den bedrøvelse, som er følgen af vor egen ufuldkommenhed og hele skabningens forkrænkelighed; samklangen af glæde og bedrøvelse er noget helt specielt for kristenlivets salighed her på jorden: »Som bedrøvede, dog altid glade!«

Det er først og fremmest glæden over, at vore navne er indskrevne i Himmelen, altså glæden over, at Gud er for os, så ingen kan være imod os, glæden over, at Faderen selv elsker os, fordi vi har troet, at Jesus er udgået fra ham, glæden over, at han er vor Fader og vi hans børn og arvinger, glæden over at Gud ikke vil lytte til en eneste anklage imod os, fordi de alle uden undtagelse er uberettigede, takket være vor dyrebare Frelser og Herre, glæden over, at der ikke er så meget som en skygge af misfornøjelse med os i Guds ansigtstræk, men kun kærlighed, faderglæde og velvilje, kort sagt glæden over at kunne

sige *Fader* og vide, at det passer: Gud er vor Fader, *min* Fader, *din* Fader og forbliver vor Fader resten af vort liv og gennem alle evigheder.

Denne grundlæggende glæde bærer glædens mange frugter i vort liv – glæden over at måtte bede direkte til Ham i Jesu navn og blive bønørt hver gang – glæden over ingen ting selv at være og ikke have trang til at være det, fordi hemmeligheden er blevet åbenbaret os: »*Han er mit liv*« – glæden over ikke selv at kunne noget og dog formå alt i Kristus Jesus – glæden over Bibelens udtømmelighed, så når du har læst et vers (f.eks. Johs. 3,16) hundrede gange, så åbner nye herligheder sig derigennem – glæden over, at vi får lov til at kende så mange af Guds udvalgte i indland som udland og virkelig tvinges til at udbryde, at de hellige er de herlige, til hvem al vor lyst står – glæden over at se unge blive vundet for Herren og vokse i al nåde og visdom – glæden over at have været helt nede på nulpunktet eller derunder for så at få lov til at opleve, hvor underfuld Gud er i virke, dåd og nåde – glæden over at gå til Gudstjeneste søndag efter søndag og aldrig blive træt deraf, men snarere altid længes derefter – glæden over det daglige brød sammen med sine kære – glæden over skaberværkets udtømmelige herlighed, skønhed og dybde – glæden over fuglen derude på spisebrættet midt i vinterkulde og sne – glæden over de gamle, der rynkede og svage har så meget at give os alle, at vi håber, vi får lov til at beholde dem længe endnu, skønt vi godt ved, at for dem var det såre meget

bedre at bryde op for altid at være sammen med Herren – glæden over tusinde tilbageblik på årene, der gik, fyldte af Guds barmhjertighed, overbærenhed, visdom og godhed – glæden over dette nu, hvor vi lever i solskinet fra det høje – glæden over hans tilsynekomst, der kan komme hvert nu – glæden over, at glæden aldrig skal tages fra os, men fuldkommes, så sandt det er Herrens vilje, at vor glæde både nu og for altid skal være fuldkommen.

Dog lad mig stoppe i tide med at beskrive glæden, at ikke glæden netop skal blive en beskrivelse, thi den er jo en virkelighed!

Men som før sagt er glæden ikke enrådende i den kristnes liv, sorgen og bedrøvelsen hører med. Man kan måske sige, at jo dybere glæden i Herren bliver, des dybere bliver også bedrøvelsen, smerten. Det hænger sammen med, at glæden i Herren er vor styrke – styrke til at gøre hans vilje – men at gøre hans vilje medfører altid modstand, modsigelse, modvilje, hvilket betyder bedrøvelse, indre smerte og sorg.

Vort livs prøvelser er jo en følge af, at vi følger Herren med glæde og udholdenhed. Og prøvelser medfører smerte, men de slukker ikke glæden. *Jakob* siger tværtimod, at vi skal glæde os, når vi stedes i alle hånde prøvelser.

Der må undertiden sås med sorg. Hvor mange Herrens tjenere har ikke kendt til det. De har trofast tjent Herren i årevis uden at se synlige resultater; de er blevet mødt med uvilje, ligegyldighed, lunken-

hed, men har holdt ud. Tiden kommer sikkert og vist, da de vil blive overvældet af glæde; deres møje i Herren så forgæves ud, men var det ikke; i Herrens time skal de høste, og høsten bliver så overdådig, at deres mund fyldes af latter.

Mon vi skal ønske os den glæde her i livet, der ikke kender til bedrøvelse? Jeg ved, at det er, hvad verdens børn ønsker sig, men *Paulus* ønskede at kende til fælesskab med Herren i hans lidelser, og mon ikke vore ønsker også drejer sig om at lære Kristus bedre at kende? Det tror jeg, men i det kendskab indgår smerten såvel som glæden. Herren var på een gang smerternes mand og salvet med glædens olie. Det er ikke sikkert, at alt for megen åndelig succes med deraf følgende glæde skænker os dybderne i Herrens glæde og sorg.

Glæden skal som alt andet i vort liv med Herren gennemgå en modningsproces – fra barnlig glæde til prøvet glæde, fra umiddelbar glæde uden den dybe grund til den prøvede glædes dybder – og denne modningsproces kræver ikke alene solskin, men også regn og vinter med kulde.

Men aldrig tages glæden i Herren fra os; vel kan den undertiden synes helt borte, men den ligger skjult for at skyde op og bære endnu rigere frugt. Evangeliet er og forbliver et glædesbudskab, men det er ikke overfladisk og letkøbt og skænker ikke nogen overfladisk og letkøbt glæde; den kan verden jo give dig; hvad Gud skænker dig, er noget helt andet, det er den glæde, som verden ikke kender til.

Glæd jer i Herren

(Fil. 4,4-8)

Når Guds børn kommer sammen, er det aldrig for at fejre syndefaldet, men altid for at fejre forløsningen, frelsen. Når vi kommer sammen søndag morgen, er det først og fremmest for at fejre, at den Herre og Frelser, vi tilhører, er opstanden fra de døde og har vist os, at han, og ikke døden, har det sidste ord. Derfor er det ikke tristhed, der fylder os, men glæde, og derfor er alvoren ikke evangeliets grundpræg, men befriet og forløst glæde.

Når Paulus gang på gang i *Filipperbrevet* opfordrer os til at glæde os i Herren, er det ikke noget nyt, han siger. Det er det gamle ord helt fra Det gamle Testamente, der er blevet et nyt ord. Allerede Salmerne er fulde af opfordringer til glæde, lovsang og tilbedelse:

Salme 4: »Herre, du skænkede mit hjerte en glæde, større end deres, da korn og most flød over.«

Salme 5: »Lad alle glædes, som stoler på dig, evindeligt frydes ... lad dem juble i dig!«

Salme 32: »Glæd jer i Herren, I retfærdige, fryd jer, jubler, alle oprigtige af hjertet!«

Vi kender alle ordet fra Esaj. 12,3, »I skal øse vand med glæde af frelsens kilder« og *Habakkuks* ord: »Figentræet blomstrer ikke, vinstokken giver intet, oliventræets afgrøde svigter, markerne giver ej føde, fårene svandt af folden, i staldene findes ej okser; men jeg vil frydes i HERREN, juble i min frelses Gud.«

Det er altså ikke noget nyt, Paulus og Det nye Testamente bringer, når der opfordres til glæde, men det er blevet et ord, der ikke længere kan modsiges, thi nu står vor Herre Jesus Kristus selv bag det med sit fuldragte værk.

Lad os da se på dette ord om glæde i

virkelighedens lys!

1. Den største hindring for glæden

For mange af os, deriblandt mig selv, er tanken på mit eget liv, mine fald, nederlag, kommen til kort, den største hindring for glæden. Kan jeg virkelig tillade mig at være uforbeholdent glad og ubekymret?

Der kan ikke være nogen glæde over mig selv. Det er helt udelukket. Nu siger Paulus heller ikke: »Glæd jer, jeg siger det atter: glæd jer over jer selv – glæd jer i jer selv.« Men han siger: »Glæd jer altid i Herren!«

Men hvad betyder det rent praktisk? Vi kender alle hans ord, men hvordan bliver de en oplevelse og en virkelighed? Det har som alt andet med vor tro, vor tilid til Herren at gøre. Her kan *David* kom-

me os til hjælp. Hvis jeg havde myrdet Urias og taget Batseba, ville min samvittighed resten af mit liv tynde mig så voldsomt, at jeg aldrig kunne være glad – jeg ville nok have anset det for formasteligt, om jeg nogen sinde var hjertensglad. Men David siger i Salme 51,9-10: »Rens mig for synd med ysop, tvæt mig hvidere end sne, *mæt mig med fryd og glæde...*« Hans bøn om en mættelse med fryd og glæde, skønt han havde begået to dødsynder, er optagne i Den hellige Skrift og består i evig tid. De står der ikke som en advarsel til os om endelig ikke at glæde os, når vi er faldet i synd – de står der ikke som en direkte opfordring til at gå under en stadig fordømmelse, som om det var mere Gud velbehageligt, men de står der, fordi det var Gud velbehageligt, at David bad om syndsforladelse og glæde på en gang. Gud kendes ved Davids bøn og besvarede den. David blev hvidere end sne og mættet med glæde! Sådan er Gud! Sådan er evangeliet! Men uden tro, på at sådan er Gud og sådan er evangeliet, oplever du det ikke. Da bliver du i din egen fromhed, der altid giver fordømmelsen en ny mulighed, og da har du så mange betænkeligheder, at du aldrig kan blive sundt og karskt glad.

Glæden i Herren og glæden over dig selv følges aldrig ad, men er hinandens fjender. Derfor gør det ikke noget, om glæden over dig selv er brudt sammen og afløst af bedrøvelsen over dig selv. Det rører ikke glæden over Herren, men gør den snarere større. Da er du måske bedrøvet, dog glad – glad i Herren, glad over din Frelser, glad over, at dit navn er indskrevet i Himlene.

2. Sorgerne, modgangen, lidelsen

Mange af vore venner bærer på en dyb smerte. Det ufattelige har ramt dem. Jeg behøver ikke at give eksempler. Vi kender alle nogle.

Da er det, som om glæden går til grunde. Det kan se så mørkt og håbløst ud, at glæden synker sammen. Men troen slipper ikke Herren og derfor ikke glæden. Vel kan den ikke føles, og vel er det sandt, at »trange tider langsomt skrider«, men som frost og vinterkulde ikke dræber sæden i jorden, slår tunge tider heller ikke glæden

ihjel. Her får glæden i Herren sin dybe klang tilligemed den mildhed, som Paulus knytter til den sande glæde: »Lad alle mennesker mærke, I har et mildt sind!«

Glæden i Herren er ikke som den kødelige glæde afhængig af, at det går mig godt. Paulus siger ikke: »Glæd jer over, at I ikke har modgang og bedrøvelse!« Således kunne han ikke sige, dertil kendte han livet i Kristi spor alt for godt. Han vidste, at vi skal indgå i Himmeriges Rige gennem mange prøvelser, og han anså allehånde bedrøvelser som en del af vort kald. De er uundgåelige for os, om vi følger Herren. Alligevel taler han om, at vi altid kan glæde os i Herren, således som han selv gjorde. Han havde dybt erkendt, at hans og vor Herre ikke lader satan eller mennesker eller tilfældigheder spille bold med os, men kun lader sin egen gode vilje med os herske over os; derfor havde han lært at tage alt af Herrens hånd, også det, der så meningsløst og destruktivt ud, og så kunne intet nå ind til glæden i Herren og fortære den.

Brorson siger, at »knuste hjerter føler bedst, hvad denne store frydefest for glæde har at bringe« – og han synger det ud af egen smertelig hjertesorg over sin åndssvage søn, som han havde i et tårnværelse i bispegården i Ribe, og som han hver dag gik op til, skønt den syge blev mere og mere sløv.

3. Bekymringerne

»Vær ikke bekymrede for noget,« siger Paulus i forbindelse med glæden, thi bekymringer ormgnaver glæden. Bekymringerne har med frygt at gøre – frygt for, hvad der kan ske. Men hvor skal vi gå hen med vore bekymringer og vor frygt? Hvis ikke vi virkelig kan blive af med dem, vil de ikke alene forblive hos os som en tung byrde, men de vil formere sig, thi frygt avler frygt, og bekymring avler bekymring. Paulus formaner os til at bringe alle vore ønsker frem for Gud, hvad de end drejer sig om, og dermed tager han livet af enhver bekymring. Bekymringer er jo nærmere bestemt frygten for, at mit ønske ikke bliver opfyldt – mit ønske om at klare mine forpligtelser, mit ønske for mine kære, mit ønske om at finde vejen i livet. Det hjælper dig ikke af med frygten og

bekymringen, at du bringer dine ønsker til mennesker, selvom det er godt for os alle at have nogen at tale ud med, thi intet menneske kan opfylde dine ønsker, dertil kræves jo almagt. Derfor siger Paulus: »Bring dem *til Gud* i bøn, påkaldelse og taksigelse!« Han er jo din Fader, Han elsker dig, forstår dig og kan opfylde hvert eneste ønske, være sig det drejer sig om noget materielt, eller det har med Åndens liv at gøre – og Han vil opfylde alle dine ønsker, med mindre Han har noget bedre til dig, end hvad du ønsker. Når du udøser dit hjertes ønsker og bekymringer for Ham, tager Han al frygt og ængstelse fra dig og fylder dig med sin fred, som er ubeskrivelig, og så falder dine tanker, der ellers søgte uroligt snart her, snart der, til hvile i Kristus Jesus. Du ved nu dybt inde i dit hjerte, at Gud selv tager sig af hver enkelthed i din tilværelse og aldrig vil tillade, at noget andet end Hans fuldkomne kærlighed bestemmer, hvad der skal ske i dit liv. Så fylder glæden i Herren dig, og der er blevet mere plads til den, fordi bekymringerne ingen plads optager i dit hjerte.

4. Tankelivet

Som en sidste hindring for glæden peger apostelen på vore tanker. Hvis de beskæftiger sig med noget, der skader vor tro, skader de også vor glæde. Det er jo fra hjertet, livet udspringer. Hvis hjertet har et forråd af onde, negative, ukærlige, overkritiske, dømmende tanker, da svækkes livet i Gud og dermed glæden. Derfor opfordrer Paulus os til at lade vore tanker beskæftige sig med alt, hvad der er sandt og sømmeligt, retskaffent og rent, elskeligt og af godt lov, al ædelhed og ophøjethed, thi det bevarer vort sind, vor tro, vor glæde og vor mildhed.

Et glad sind er et stadigt gæstebud, en forsmag på den tilstand af ubesværet glæde i den evige verden, som evangeliet be-reder os til.

Vi har hørt det så ofte: »Glæd jer altid i Herren, atter siger jeg: glæd jer!« Det ord er *Ånd og er liv*, d.v.s. det ikke blot taler om glæden, men er selv glæden og er det i os, om vi har taget imod det på ny i denne stund.

Alt, hvad I trænger til

(Fil. 4,19)

Menigheden i Filippi stod Paulus særligt nær. Det var den første menighed i Europa, og den var kommet til verden på en vidunderlig og overraskende måde. En ma-

kedonisk mand havde vist sig for Paulus i et syn, da han var i Lilleasien, og havde sagt: »Kom herover og hjælp os!« Så var Paulus sejlet derover og var kommet til

Filippi. På sabbatten havde han søgt ud til et bedehus, og der truffet purpurkræmmer-sken Lydia, der gav agt på, hvad han sagde, kom til tro, lod sig døbe sammen med

sin husstand. Senere var Paulus og hans medhjælper Silas blevet kastet i fængsel, hvor de sang lovsange om natten, og Gud rystede hele fængslet med et jordskælv – og så blev fangevogteren og hans familie dybt forskrækkede ført til troen.

Menigheden følte sig altid solidarisk med apostelen og søgte at støtte ham i hans hårde tilværelse. Nu havde den atter ved Epafroditus sendt ham en gave og vist, at den stod sammen med ham i hans nød. Tidligere da han var i Tessalonika, havde den gentagne gange ydet ham hjælp på samme måde. Nu skriver han, at hans Gud også vil fylde alle deres behov. Det er jo en vidunderlig tilsigelse. Vi har mange behov, men behøver aldrig at bekymre os, for Gud vil give os alt, hvad vi trænger til. Må det gå op for os! Det er nemlig sandt!

Min Gud

Når Paulus siger »min Gud«, er det ikke for at lukke andre ude fra ham, men for at opmuntre dem. Han mener: i mit liv er det, som om Gud ikke tænker på andre end mig – jeg er sikker på, at sådan kender du det også!

Paulus har selv oplevet utallige gange, at Gud dækkede alle hans behov. Aldrig har han oplevet, at Gud lod ham i stikken. Det er ud af et langt og prøvet livs rige erfaringer af Guds aldrig svigtende omsorg, han stille siger: »Min Gud« – og altså giver enhver anden af os lejlighed til at sige akkurat det samme.

Rig som han er

På grundteksten står der: »efter sin rigdom« eller »svarende til, i overensstemmelse med sin rigdom.« Hvad tænker Paulus på med denne vending. Det kan næppe udelukkende være materiel rigdom, Paulus forbinde med Gud, selvom det er klart, at alt guld og sølv tilhører ham, hvor det end befinder sig.

I kapitel 1 i *Efeserbrevet* taler Paulus om Guds nådes rigdom, og det er nok først og fremmest noget sådant han har i tanke. At Gud er rig på nåde betyder, at han giver, hvor vi andre nok ville undlade at gøre det. Han giver uden bagtanke. Han giver, fordi hele hans væsen er at give. Han giver, fordi han elsker at give. Han giver for at glæde, opmuntre og styrke troen. Han giver og bliver aldrig færdig dermed, fordi han bliver ikke fattigere af at give og skeler derfor aldrig til, hvor meget der bliver tilbage til ham selv.

Først og fremmest understreger udtrykket »hans nådes rigdom«, at tanken på, at nogen skulle gøre sig fortjent til Guds gaver, er udelukket. Det er snarere sådan,

at hvor tanken på at gøre sig fortjent sniger sig ind og skaber den indstilling, at nu har jeg et krav på Gud, nu er han nødt til at give, dér hører han op dermed.

At Gud handler efter sin rigdom eller i overensstemmelse med den betyder, at han handler *som Gud*. Det vil atter sige, at han lader sig ikke hindre af nogen eller noget i at fylde vore behov. Der fattes ham ikke midler. Hvis han vil sende hjælpen gennem mennesker, gør han det. Vil han sende den som i Elias' tilfælde med en ravn, så påbyder han raven at bringe brød om morgenen og kød om aftenen. Det betyder også, at hjælpen kommer i rette tid og ofte på så vidunderlig en måde, så ikke blot vore behov fyldes, men vi må juble af glæde. Gud er ikke, som Luther siger, nogen karrig mand, han er ikke småtskåren, men uendelig god.

Herligt

Hvad mener Paulus, når han siger, at Gud vil fylde vore behov *herligt* i Kristus Jesus? Grundteksten siger snarere: »i herlighed i Kristus Jesus«.

Når Ordet taler om herlighed, er det ofte et udtryk for den udstråling af renhed og hellighed, som kommer fra Guds nærhed, og som intet menneske kan tåle at se.

Ligesom ingen kender Guds navn og kan udtale det, kender ingen Guds herlighed eller kan se den. Der er en majestætisk utilnærmelig væld og herlighed i Gud, og den kan ingen se uden at dø.

Men om vor Herre Jesus siger apostelen Johannes: »Vi så hans herlighed, en herlighed som den enbårne søn har den fra Faderen, fuld af nåde og sandhed.« Det vil altså sige, at den guddommelige herlighed, som er os alt for ren og skarp, i Kristus Jesus har åbenbaret sig som nåde og sandhed. Når vi ser Jesus, ser vi herligheden.

Dette ligger gemt i apostelens ord om, at Gud vil fylde vore behov i herlighed i Kristus Jesus. Det betyder rent praktisk, at vi, når vi oplever hvor god Gud er, idet han fylder vore behov, ser endnu mere af hans herlighed i vor elskede Herre og Frelser. Det er altså ikke blot os, der bliver velsignet og fryder os, men det er også Guds herlighed der bliver endnu større for os, det er Jesus Kristus, der drager os endnu tættere til sig, fordi han er så herlig!

Så er dette, at vore behov fyldes, ikke et mål i sig selv eller isolerede oplevelser, hvis betydning er udtømt, så snart vore ønsker er blevet opfyldt, men hjælpemidler i Guds hånd til at afsløre mere af sin herlighed for os og derved drage os uimodståeligt efter sig.

Fuldt ud

Hermed er det allerede sagt, hvad Paulus mener, når han lover, at Gud *fuldt ud* vil give os alt, hvad vi trænger til. Det betyder, at han ikke blot vil give os, hvad vi umiddelbart behøver, og dække vort behov, således som vi føler behovet, men at han også vil fylde den del af behovet, som vi ikke altid selv er opmærksomme på, nemlig at vi kommer til at kende vor Herre og Frelser mere intimt og personligt derigennem.

Ingen, der får sit behov fyldt af Gud, sidder tilbage med en fornemmelse af, at han er skuffet, fordi Gud har lovet mere, end han har holdt. Nej, tværtimod siger han: »Gud har gjort store ting for mig, og jeg er blevet glad!«

Et andet sted siger Paulus, at Gud vil give os rigeligt til al god gerning. *Fuldt ud, rigeligt* – sådan velsigner Herren vor Gud!

Alt, hvad I trænger til

Dette løfte er alt omfattende. Vore materielle og vore åndelige behov er indbefattede. Gud hersker ikke blot i den usynlige verden, men også i den synlige. Vel er de usynlige og åndelige ting de vigtigste, men de materielle og synlige behov er også vigtige. Bibelen opdeler ikke noget menneske sådan, at noget af ham er ånd, noget andet sjæl og noget tredje legeme. Et menneske er ånd, sjæl og legeme i en uopløselig enhed. Derfor kan man heller ikke skelne for kategorisk mellem åndelige og materielle behov. Når et menneske sulter, er det fysiske behov for mad livsvigtigt, og det kan ikke hjælpe ham, at du læser et Salmevers for ham, men ikke giver ham en bid brød. Det ved Gud – derfor siger Paulus: »alle jeres behov!«

De unge har mange behov, som Gud kendes ved og vil fylde. Vi ældre har også mange behov. Tænk, her står det skrevet, at Gud vil skænke os alle alt, hvad vi trænger til.

Den rette forståelse

Dette løfte skal vi ikke formindske, ej heller svække den ligefremme tillid til, at Gud mener, hvad han her siger om sig selv gennem apostelen Paulus.

Men vi skal naturligvis forstå det, så det stemmer med Guds væsen. Det er ikke et løfte, der forvandler Gud til en velsignelsesmaskine, så vi blot kan sige: »Det vil jeg have« – og så giver Gud mig det.

Det er et løfte, der herliggør Gud, og som, hver gang vi oplever hans hjælp, får os til at længes efter at leve ham endnu mere til behag.

Men sådan ønsker vi jo også, det skal

være. Vi ønsker, hver gang han hjælper os og skænker os, hvad vi trænger til, at udbyrde, som der står i det næste vers: »Ham, vor Gud og *Fader* (vi har da især oplevet Ham som vores omsorgsfulde, kærlige og hjælpsomme Fader), være æren i evigheders evigheder!«

Vi har læst, at vi ikke skal være bekymrede for noget, men i, hvad det end drejer sig om, kan bringe vore ønsker til Gud i bøn og tak – og nu har vi hørt, at Gud fuldt ud vil skænke os alt, hvad vi trænger til.

Det er så godt, som kun Gud kan gøre det. Han søger kun vort vel. Og Han har altid mere end nok til at fylde hvert eneste af vore mange behov.

Min sjæl, lov Herren, at alt i mig love hans hellige navn!

Hvorledes?

Hvorledes fylder Gud alle vore behov? Det kan der ikke gives et entydigt svar på.

I ørkenen gjorde han det daglige under at sende hele Israels folk manna fra Himlen og vand fra klippen, der fulgte med. Men da de var kommet ind i landet, sendte han sol og regn, så afgrøden kom af sæden, de havde plantet. Men er det egentlig mindre underfuldt? Jeg har nævnt Elias, som ravnene blev sendt til, og vi kan tænke på Johannes Døber, der kom i Elias' ånd og kraft, og levede af vilde biers honning. De 5000 mand fik deres behov fyldt, da Herren velsignede de få brød og fisk; der blev endda 12 kurve tilovers. Paulus fik sit behov dækket til overflod, som han siger i vers 18, da Epafroditus helt uventet dukkede op med filippernes kærlige gave. Prof. Enoch i Madras fik engang sit behov fyldt, da en stor havørn kom svævende ind over hans hus og slap en friskfanget fisk ned foran hans fødder. Alle disse eksempler drejede sig om *materielle* behov. Gud er imidlertid lige så suveræn, når det gælder vore *sjælelige, intellektuelle, åndelige* behov. Han kender i virkeligheden vore

behov bedre, end vi selv gør. Og så skænker han os alt, hvad vi trænger til – undertiden gennem et andet menneske, han sender på vor vej – undertiden gennem en bog, han lader os læse – undertiden direkte i lønkammeret gennem Bibelordet – han er selv al visdoms kilde og kender ikke til uløselige problemer. Han påvirker andre mennesker, så de bliver os gunstigt stemt, hvis det behøves, han giver os lys og indsigt, hvor vi uden ham famler i mørke, han baner en vej til vort væsen for sin egen Ånd, visdoms og forstands Ånd, råds og styrkes Ånd, Herrens kundskabs og frygts Ånd (Esaj. 11,2) – og skænker os således fuldt ud alt, hvad vi trænger til!